

5. Вольницька Д. Модифікація іменної фрази у сучасній англійській мові. *Мови і світ: дослідження та викладання* : Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції. 2015. С. 63–67.
6. Marchand H. On the description of compounds. *WORD*. 1967. Vol. 23. P. 379–387.
7. Downing P. On the Creation and Use of English Compound Nouns. *Language*. 1977. Vol. 53. No. 4. P. 810–842.
8. Arnaud Pierre J.L. Semantic Complexity in English [NN]n Compounds. *Cognitive Perspectives on Word Formation*. 2010. P. 7–12.
9. Bauer L., Renouf A. A corpus-based study of compounding in English. *Journal of English Linguistics*. 2001. Vol. 29(2). P. 101–123.
10. Junya M. A Syntactic-Morphological Analysis of Nominal Compounds. *Florida Linguistic Papers* 3. 2017. P. 51–62.
11. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. 2001. 303 с.
12. Noguera-Díaz Y., Pérez-Paredes P. Register analysis and ESP pedagogy: Noun-phrase modification in a corpus of English for military navy submariners. *English for Specific Purposes*. 2019. No. 53. P. 118–130.
13. Козаченко І.В. Імплицитний та експліцитний підходи у процесі вивчення граматики англійської мови. *SEANEWDIM*. 2017. Вип. 116. С. 37–39.
14. Seger C.A. Two Forms of Sequential Implicit Learning. *Consciousness and Cognition*. 1997. Volume 6. Issue 1. P. 108–131.
15. Stanojević Gocić M. Developing Lexical Competence in ESP through Explicit and Implicit Vocabulary Instruction. *Cambridge Scholars Publishing*. 2019. P. 255–268.
16. Rod Ellis et al. Implicit and Explicit Knowledge in Second Language Learning. *Testing and Teaching*. 2009. 360 p.
17. Мірошниченко Е.В. Імплицитна професіоналізація як засіб інтенсифікації навчання англійської мови у немовному (економічному) вузі. *Філологія, педагогіка і психологія в антропоцентричних парадигмах. Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО*. 2000. Вип. 3. С. 566–568.
18. Langacker R.W. Foundations of cognitive grammar. Theoretical Prerequisites. 1987. 540 p.
19. Metonymy and Metaphor in Grammar / Edited by K.U. Panther, L.L. Thornburg, A. Barcelona. *Human Cognitive Processing*. 2009. № 25. 423 p.
20. Омельченко Л.Ф. Трансформаційний аналіз англійських структурно-складних лексем. *Філологічні трактати*. 2012. Т. 4. № 1. С. 73–80.

УДК 811.373.21'6

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2019.10-1.12>

ЕТИМОЛОГІЧНИЙ СКЛАД АНГЛОМОВНОЇ ТОПОНІМІЇ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

ETYMOLOGICAL COMPOSITION OF ENGLISH TOPONYMY OF GREAT BRITAIN

Ворохта О.М.,

orcid.org/0000-0002-8053-0751

*магістр кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

Бялик В.Д.,

orcid.org/0000-0001-7428-7145

*доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

Статтю присвячено дослідженню етимологічного складу англійської топонімії Великої Британії. У статті надається визначення понять «топонім», «топонімія», «топонімічна система», з'ясовуються характерні ознаки та напрями дослідження топонімічних систем та їхніх одиниць. У статті аналізується також походження англійських топонімічних одиниць, встановлюється ареал їх поширення.

Топоніми є власними географічними назвами на позначення місцевості, населених пунктів, регіонів, об'єктів рельєфу. Поняття «топонімія» та «топонімічна система» є синонімічними та використовуються науковцями для позначення сукупності географічних назв певної території. Ключовими ознаками топонімічних систем є територіальність, різний час та різні мови походження їх одиниць. Походження одиниць тієї чи іншої топонімічної системи визначається в межах історичного підходу їх дослідження.

Топонімічна система Великої Британії представлена великою кількістю різноманітних географічних назв, що надійшли до англійської мови в різні часи та з різних мов. За своїм походженням англійські топоніми Великої Британії поділяються на суто англійські, запозичені та гібридні.

Суто англійські топоніми є фактично одиницями англосаксонського та давньоанглійського походження, що з'явилися внаслідок вторгнення германських племен на територію британських островів. Ця група топонімічних назв є найбільш чисельною серед інших визначених груп топонімічних одиниць британського варіанта англійської мови.

Запозичені топонімічні назви представлені одиницями кельтського, латинського, скандинавського, нормано-французького походження. Поява цих одиниць також зумовлена факторами переселення на територію британських островів та її завоювання різними народами. Гібридні топонімічні назви Великобританії є одиницями, що містять суто англійські морфеми та морфеми, запозичені з інших мов. Запозиченими є морфеми кельтського, скандинавського (переважно суфікси) та нормано-французького походження. В окремих гібридних топонімічних назвах досить важко визначити походження запозичених морфем.

Ключові слова: англійська мова, етимологічний склад, запозичення, походження, топонімія.

The article is devoted to the research of etymological composition of the English-British toponymy. The definitions of the notions "toponym", "toponymy", "toponymic system" are given in the article. Peculiar features, approaches of research of toponymic systems and their units are clarified. The origin of British English toponyms and the area of their distribution is also determined in the article.

Toponyms are language units, proper names used to denote objects of geographical area (cities, towns, villages, settlements etc) and objects of relief (mountains, rivers, forests etc). The notions of "toponymy" and "toponymic system" are viewed by scholars as synonymic. These units are used to denote a set of geographical names of a certain area. Their territoriality, time and language of origin of their units are considered to be key features of toponymic systems. The origin of units of any toponymic system is investigated within a historical approach.

Toponymic system of Great Britain is represented by a great number of different toponymic names, that came into the English language in different times and from different languages. According to their origin these toponymic names are subdivided into pure English, borrowed and hybrid language units.

Pure English toponyms are units of Anglo-Saxon and Old English origin that appeared on the territory of the British Isles because of the invasion and settlement of the Germanic tribes. This group of toponymic names is most numerous among other groups of toponyms existing in the British variant of the English language.

Borrowed toponymic names are represented by units from Celtic, Latin, Scandinavian and Norman-French languages. These toponyms appeared because of the settlement of different peoples on the territory of the British Isles and their invasions. Hybrid toponymic names are units that contain pure English morphemes and morphemes borrowed from other languages. Borrowed morphemes are of Celtic, Scandinavian (mainly suffixes) and Norman-French origin. It is very difficult to determine the origin of borrowed morphemes in some hybrid toponymic names.

Key words: the English language, etymological composition, borrowing, origin, toponymy.

Незважаючи на той факт, що англомовна ономастична лексика є об'єктом неабиякого зацікавлення багатьох лінгвістів [3; 4; 6–11; 13], дотепер недостатня увага приділена, на нашу думку, системному дослідженню топонімічної лексики англомовних країн. Вивчення цього шару лексичних одиниць у різних національних варіантах англійської мови сприяє розумінню їхньої національно-культурної своєрідності, дає змогу виявити специфіку етногенезу їх носіїв тощо. Мета статті полягає в з'ясуванні етимологічного складу топонімічної лексики Великобританії, а її завданнями є визначення поняття «топонім», «топонімія», «топонімічна система», з'ясування їхніх характерних ознак, аналіз та характеристика етимологічного складу британських англомовних топонімічних назв.

Топоніми (від грецьк. τόπος – «місце» та ὄνομα – «ім'я, назва») є мовними одиницями, власними географічними назвами, що позначають місцевість, населений пункт, регіон, об'єкт рельєфу [4, с. 12]. Під топонімією (топонімічною системою) розуміють сукупність географічних назв певної території [3, с. 9]. Поняття топонімії та топонімічної системи фактично ототожнюються лінгвістами [3, с. 9; 8, с. 32; 11, с. 24].

Е.М. Мурзаєв зазначає, що «топонімічній системі притаманна сукупність специфічних особливостей або ознак, які закономірно повто-

рюються та виявляються в процесі формування географічних назв» [4, с. 14]. Визначаючи ознаки топонімічних систем, науковці говорять, що кожна топонімічна система є суто територіальною, притаманною певній країні, окремому регіону чи області [4, с. 8; 11, с. 60]. Топонімічні системи будь-якої мови чи її національного варіанту є різновіковими та багатомовними, тобто включають різні за етимологією назви, що з'явилися в різні періоди розвитку мови [4, с. 26].

Нині в лінгвістиці виокремлюють кілька напрямів дослідження топонімічних систем та їх одиниць: 1) інвентарно-таксономічний, у межах якого топоніми поділяються за назвами географічних об'єктів (наприклад, гідроніми, ойконіми, урбаноніми, хороніми тощо); 2) функціональний, спрямований на вивчення функцій топонімічних номінацій; 3) структурний, що розглядає сукупність відносин і зв'язків одиниць топонімічної системи; 4) стратифікаційний (топонімічна система виявляє ієрархію її одиниць і сама є частиною більш масштабної ієрархії в межах мовної системи, наприклад: топоніміка → ономастика → лексика → мова); 5) історичний, що включає дослідження генези топонімічної системи та її одиниць [8, с. 33–34].

Топонімічна система Великобританії представлена великою кількістю географічних назв.

За своїм походженням топоніми країни поділяються на *суто англійські*, *запозичені* та *гібридні* [4, с. 34]. Суто англійські топоніми поширені на території Англії, у той час як на півночі, південному сході та заході країни спостерігається велика кількість географічних назв скандинавського походження, а також назви нормано-французького, латинського та кельтського походження. У Північній Ірландії, Уельсі та більшій частині Шотландії превалують топонімічні назви кельтського походження, хоча наявні також топоніми англосаксонського, скандинавського та нормано-французького походження.

Суто англійські топонімічні номінації (топоніми *англосаксонського* та *давньоанглійського* походження) з'являються на території Англії з середини V ст. у зв'язку з масовим вторгненням на територію британських островів германських племен англів, саксів, ютів і фризів. Сотні назв міст і селищ віддзеркалюють уявлення германців про особливості місцевого ландшафту та інші факти, наприклад: *Suffolk* – територія мешканців півдня, *Liverpool* – ставок із мутною водою, *Oxford* – брід для худоби тощо. Суто англійські топоніми є найбільш чисельними серед інших визначених груп топонімічних одиниць англійської мови [4, с. 36].

Запозичені топонімічні назви, які надійшли до англійської мови в різні часи, представлені групами топонімів *кельтського*, *латинського*, *скандинавського*, *нормано-французького* походження. Процес запозичення, за визначенням Е.Ф. Володарської, є «універсальним мовним явищем, що полягає в прийнятті однією мовою засобів та елементів іншої мови внаслідок контактів між ними, а самі елементи та засоби розрізняються за рівнем та формою» [5, с. 96]. І.В. Арнольд зауважує: «Запозичення може бути словом, виразом, мовним елементом, взятим з іншої мови, перетвореним фонетично, орфографічно згідно зі стандартами мови-реципієнта» [2, с. 248].

Перша група із зазначених топонімічних назв включає географічні назви *кельтського* походження. Переселення з континенту на територію Британії кельтів, які розмовляли на різних діалектах, починається у 800–700 рр. до н.е. Кельти привнесли на територію британських островів елементи культури Залізної доби. Значна кількість місць проживання кельтів, які пізніше перетворились на римські та середньовічні міста, мають кельтське походження, зокрема: *Camulodunum* – *Colchester*, *Eboracum* – *York*, *Londinium* – *London*. Ця група топонімів поділяється на *галльську* (*Gaelic*) та *бритську* чи *бритонську* (*British/*

Brittonic). До галльської гілки зараховують ірландський, шотландський і менський діалекти, до британської належать валлійський (*Cardiff*) і корнійський діалект (*Mousehole*, *Fowey*, *Launceston*), який зник у XVIII ст. Номінації кельтського походження найчастіше зустрічаються серед назв британських річок (*Avon*, *Axe*, *Dee*, *Derwent*, *Don*, *Esk*, *Exe*, *Frome*, *Loughor*, *Peover*, *Severn*, *Thames*, *Trent*, *Usk*), графств (*Devon*, *Worcestershire*), гір (*Crick*, *Mellor*), лісів (*Penge*, *Lytchett*).

Друга група запозичень включає назви з латинської мови, наприклад: *Cantabrigia* – *Cambridge*, *Lindum* – *Lincoln*, *Mancucium* – *Manchester*, *Cornubia* – *Cornwall*. Кількість топонімів суто латинського походження є невеликою в англійській мові. Проте деякі латинські елементи досі наявні в англійських топонімічних назвах, наприклад: *chester/caster* – *мабip*, *форп* (*Doncaster*, *Colchester*, *Gloucester*, *Manchester*, *Rochester*, *Worcester*). У Середньовіччя, коли латина знову стала мовою церкви та адміністративного управління, до англійської з неї потрапила значна кількість елементів латинського походження, наприклад: *forum* – ринок (*Blandford Forum*), *magna* – великий (*Appleby Magna*, *Ash Magna*), *regis* – королівський (*Grafton Regis*, *Houghton Regis*).

Назви *скандинавського* походження (*Old Scandinavian*) належать до третьої із виокремлених груп запозиченої топонімічної лексики. Скандинавські набіги на територію британських островів продовжувалися кілька віків аж до XI ст., внаслідок чого на півдні, південному сході та заході Англії з'явилася достатня кількість географічних назв скандинавського походження: датського (наприклад, *Lowestoft*, *Kirby*) та норвезького (наприклад, *Scunthrope*, *Braithwaite*).

Топоніми норвезького походження є переважно описовими. Вони відображають особливості сприйняття людьми світу, наприклад: *Longa Berg* – довга скала, *Isbister* – до сходу, східний. Норвезькими за походженням є також морфеми, що входять до складу сучасних англомовних топонімічних назв: *-bie* (*Trenabie*, *South Breckbie*, *Houbie*), *-bister* (*Kirkabister*, *Westerbister*), *-sta* (*Hoversta*, *Griesta*), *-setter* / *-ster* (*Dalsetter*, *Winksetter*, *Swinister*).

Четверта група запозичень включає елементи нормано-французького походження. Варто зазначити, що кількість англомовних топонімічних назв нормано-французького походження є невеликою, незважаючи на великий вплив норманського завоювання на соціальне та політичне життя Англії та англійську мову. Франкомовна аристократія та церковні службовці найчастіше

давали французькі назви своїм маєткам (наприклад, *Beamish, Beaulieu, Beaudeset, Beaumaris, Beaumon, Belmont, Belvoirm Grosmont, Montacute, Montsorret, Montgommery*), монастирям (наприклад, *Grace Dieu, Meaux, Valle Crucis, Vaudey*). Французькі одиниці зустрічаються також у назвах садиб, у зв'язку з тим, що нові володарі-нормани, отримуючи такі садиби, додавали до старих назв нові назви (наприклад, *Stepton Mallet, Drayton Bassett* тощо). Окремі топоніми нормано-французького походження містять лексеми естетичного змісту, наприклад *Belle Creek, Beau Lake*.

У деяких англійських топонімах зберігся французький означений артикль чоловічого роду *le* та прийменник *en*, наприклад: *Bolton-le-Sands, Clayton le Woods, Hutton-le-Hole, Newton-le-Willows, Normanton le Heatg, Thornton le Dale, Wlatham le Willows, Alsop en le Dale, Chapel en le Frith, Bramton en le Morthen, Stretton en le Field*.

Гібридні одиниці, що існують в англійській мові, являють собою назви, які складаються із суто англійських морфем і морфем з інших мов (наприклад, *Willtoft* (вербова садиба) – OE *wilig* + OScand. *toft*; *Corton* (володіння людини на ім'я *Cor*) – OScand. *personal name* + OE *tun*; *Durham* (горбкуватий острів або мис) – OE *dun* + OScand. *holmr*; *Welby* (маєток біля джерела чи струмка) – OE *wella* + OScand. *by*.

В англійській мові є значна кількість гібридних назв, що містять кельтську морфему, до якої додається морфема англосаксонського походження, наприклад: *Cornwall* – *corn* (кельт. *люди нів-острова*) + OE *walh*; *Lichfield* (кельт. *сіпий ліс*) + OE *feld*; *Bredon* (кельт. *нагорб*) + OE *dun*. Деякі гібридні топоніми являють собою комбінації французьких і англосаксонських морфем, наприклад: *Allensmore* (болотисті землі людини на ім'я *Allen*) – OFr. *pers. name* + OE *mor*; *Granston* (ферма Гранда) – OFr. *surname* + OE *tun*; *Haggerston* (маєток сім'ї *Хагард*) – OFr. *Surname* + OE *tun*. *Michaelston-le-Pit* (святе місце Святого Михайла

в западні) OE *stow* + OFr. *le* + OE *pytt*. Велика кількість сучасних англійських топонімів містить суфікси скандинавського походження: *Derby, Kirkby, Whitby* (OScand. *byr-town*), *Londsdale, Avondale* (OScand. *dalr-valley*), *Langtoft* (OScand. *toft – a grey spot*), *Inverness, Earthness* (OScand. *nes – cape*), *Troutbeck* (O Sc *bakkr – rivulet*), *Greenwich, Wicklow* (O Sc *vik – bay*).

Значимо, що в окремих гібридних топонімах іноді досить важко визначити походження їхніх окремих морфем. Наприклад, неможливо достовірно визначити походження морфем у топонімів *Ruston* (OE / OScand. *pers. name* + OE *tun*), *Scaftworth* (OE / OScand. *pers. name* + OE *worth*), *Stourton* (Celtic / OE *river-name* + OE *tun*) тощо.

Таким чином, топоніми є мовними одиницями на позначення місцевостей, населених пунктів, регіонів, об'єктів рельєфу тощо. Топоніміка (топонімічна система) являє собою сукупність географічних назв певної території. Топоніміка Великої Британії є складною та різноманітною системою. Етимологічне походження її одиниць віддзеркалює історію народу та процес заселення країни. За своїм походженням сучасні англійські топоніми Великої Британії поділяються на суто англійські, запозичені та гібридні. Суто англійські топоніми, що є одиницями англосаксонського та давньоанглійського походження, є найбільш численними серед інших зазначених груп топонімів британського варіанта англійської мови. Запозичені топонімічні назви представлені одиницями кельтського, скандинавського, латинського та нормано-французького походження. Гібридні топоніми складаються з морфем суто англійського походження та запозичених морфем. Перспективою подальших досліджень вважаємо вивчення структурно-семантичних особливостей англо-британських топонімів різного походження та встановлення способів їх перекладу українською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аракин В.Д. История английского языка : Учебник для студентов факультетов иностранных языков. Москва : Наука, 1985. 254 с.
2. Арнольд И.В. Лексикология современного английского. Москва : Высшая школа, 1973. 303 с.
3. Беленькая В.Д. Топонимы в составе лексической системы языка. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1969. 168 с.
4. Беленькая В.Д. Очерки англоязычной топонимики. Москва : Просвещение, 1977. 227 с.
5. Володарская Э.Ф. Заимствование как отражение русско-английских контактов. *Вопросы языкознания*. 2002. № 4. С. 96–118.
6. Воробьева И.А. Язык Земли. О местных географических названиях Западной Сибири. Новосибирск : Западно-Сибирское книжное издательство, 1973. 152 с.
7. Ермолович Д.И. Имена собственные на стыке языков и культур. Москва : Изд-во «Р. Валент», 2001. 200 с.
8. Жучкевич В.А. Общая топонимика. Минск : Просвещение, 1968. 432 с.
9. Мурзаев Э.М. Топонимика и география. Москва : Наука, 1995. 156 с.

10. Святюк Ю.В. Семантика та функціонування етнономінацій у сучасній англійській мові : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Донецьк, 2005. 230 с.
11. Суперанская А.В. Что такое топонимика? Москва : Наука, 1984. 182 с.
12. Blaugh A.A. A History of the English Language. L. : Routledge, 1988. 284 p.
13. Dion K.L. Names, Identity and Self. *Names*. 1983. Vol 31. № 4. P. 245–257.
14. Cameron K.A. Dictionary of British Place Names. Oxford : Oxford University Press, 2003. 105 p.
15. Mills A. Oxford Dictionary of British Place Names. Oxford : Oxford University Press, 2003. 1184 p.

УДК 811.111'42

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2019.10-1.13>

МЕТАФОРИЧНА ПРОФІЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ BIG CITY / ВЕЛИКЕ МІСТО В ІДІОДИСКУРСІ О. ГЕНРІ

METAPHORICAL PROFILING OF THE BIG CITY CONCEPT IN O. HENRY'S IDIODISCOURSE

Давидок Ю.Б.,

orcid.org/0000-0003-2819-7696

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Хмельницького національного університету

У статті розглянуто метафоричну профілізацію концепту BIG CITY / ВЕЛИКЕ МІСТО в ідіодискурсі О. Генрі. Метафорична профілізація концепту є дієвим прийомом суб'єктивного втілення концептів, адже метафорика висвітлює образний і валоративний компоненти концептів. Проаналізовано роль концептуальної метафори, що становить основу образного компонента та лінгвокогнітивних операцій, які задіяні в актуалізації образного складника концепту BIG CITY / ВЕЛИКЕ МІСТО, серед яких механізми розширення, нарощування, поєднання та перегляд. Завдяки цим операціям нам вдалося простежити метафоричні перетворення, яких зазнали основні образи індивідуально-художнього концепту BIG CITY / ВЕЛИКЕ МІСТО в ідіодискурсі О. Генрі. У процесі дослідження метафоричної профілізації концепту BIG CITY / ВЕЛИКЕ МІСТО було виявлено, що концепт BIG CITY / ВЕЛИКЕ МІСТО найчастіше олюднюється (ВЕЛИКЕ МІСТО – ЦЕ ЛЮДИНА, ВЕЛИКЕ МІСТО – ЦЕ ДИТЯ, ВЕЛИКЕ МІСТО – ЦЕ ЖІНКА, ВЕЛИКЕ МІСТО – ЦЕ СУПРОТИВНИК) або постає в образі жадливого створіння (ВЕЛИКЕ МІСТО – ЦЕ МОНСТР, ВЕЛИКЕ МІСТО – ЦЕ КРОВОПИВЦЯ), що може легко знищити людину. Серед позитивних образів цього концепт-референту є також образ прекрасного Богемного міста, що володарює над усіма іншими містами і є унікальним містом в авторській картині світу О. Генрі (ВЕЛИКЕ МІСТО – ЦЕ БОГЕМА), та образ блискучого діаманта, що є цінним володінням (ВЕЛИКЕ МІСТО – ЦЕ ДІАМАНТ, ВЕЛИКЕ МІСТО – ЦЕ ДОРОГОЦІННЕ ВОЛОДІННЯ). Висвітлено основні метафоричні моделі, за якими побудовані образи, що висвітлюють субконцепт CITIZENS / МЕШКАНЦІ МІСТА як невід'ємний складник концепту BIG CITY / ВЕЛИКЕ МІСТО: МЕШКАНЦІ МІСТА постають ПРИВИДАМИ, СТАТУЯМИ, МАНЕКЕНАМИ, МАНЕКЕНАМИ, ЧУЖЕЗЕМЦЯМИ, ВАРВАРАМИ, АРМІЮ ПОСЕРЕДНОСТЕЙ ТА ПЛЕМ'ЯМ.

Ключові слова: концепт, образ, концептуальна метафора, лінгвокогнітивна операція, ідіодискурс.

The article explores metaphorical profiling of the BIG CITY concept in O. Henry's idiodiscourse. Metaphorical profiling of a concept is an effective method of subjective embodiment of concepts, since the metaphor elucidates the image-bearing and evaluative components of the concepts. The role of conceptual metaphor, which is the basis for image-bearing component and linguocognitive operations, such as extension, elaboration, combination, and questioning, involved in actualising the image-bearing components of the BIG CITY concept, has been highlighted. Due to these operations, we are able to trace the metaphorical transformations that were the key factors in creating the main images of the individual, literary BIG CITY concept in O. Henry's idiodiscourse. In the process of analysing the metaphorical profiling of the BIG CITY concept, it has been discovered that this concept is often personified (BIG CITY IS A PERSON, BIG CITY IS A YOUNGSTER, BIG CITY IS A WOMAN, BIG CITY IS AN ADVERSARY) or embodied into the image of a horrible creature (BIG CITY IS A MONSTER, BIG CITY IS A LEECH) that can easily destroy a human being. Among the other positive images of the target of BIG CITY are the image of a beautiful Bohemian city, which dominates all other cities and is a unique city in the author's worldview (BIG CITY IS BOHEMIA), and the image of a glittering, serene, four-carat diamond that is a precious possession (BIG CITY IS A PRECIOUS POSSESSION). The main metaphorical models, which represent images of the subconcept of CITIZENS as an integral part of the BIG CITY concept, have been described and analysed, namely CITIZENS are depicted as SPECTRES, STATUES, MANIKINS, STRANGERS, INVADERS, ARMY OF MEDIOCRITY and TRIBES.

Key words: concept, image, conceptual metaphor, linguocognitive operation, idiodiscourse.